SV

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROSYSTEMET

EUROPEISKA CENTRALBANKENS YTTRANDE

av den 14 juli 2009

om statliga kapitaltillskott till solventa banker

(CON/2009/58)

Inledning och rättslig grund

Den 30 juni 2009 mottog Europeiska centralbanken (ECB) en begäran från Finansdepartementet om ett yttrande över ett förslag till förordning (nedan kallad ändringsförordningen) om ändring av förordning (2009:46) om kapitaltillskott till solventa banker m.fl. (nedan kallad förordningen).

ECB:s behörighet att avge ett yttrande grundas på artikel 105.4 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 2.1 sjätte strecksatsen i rådets beslut 98/415/EG av den 29 juni 1998 om nationella myndigheters samråd med Europeiska centralbanken rörande förslag till rättsregler[1], eftersom förslaget till förordning innehåller regler som gäller finansiella institut som har en påtaglig inverkan på de finansiella institutens och marknadernas stabilitet. I enlighet med artikel 17.5 första meningen i arbetsordningen för Europeiska centralbanken har detta yttrande antagits av ECB-rådet.

1. Bakgrund

1.1 Den 16 februari 2009 mottog ECB en begäran från Finansdepartementet om ett yttrande över ett utkast till förordningen, som trädde i kraft den 17 februari 2009. På grund av att Finansdepartementets begäran kom in för sent, avgav ECB inte något yttrande.

1.2 ECB konstaterade dock att förordningen utan tvekan omfattades av andra strecksatsen i artikel 105.4 i fördraget och artikel 2.1 sjätte strecksatsen i rådets beslut 98/415/EG samt påminde de svenska myndigheterna om deras skyldighet att höra ECB om förslag till ny lagstiftning på ett så tidigt stadium i lagstiftningsprocessen att ECB:s synpunkter fortfarande kan beaktas.

2. Syftet med förordningen

När förordningen antogs skrev Finansdepartementet i ett memorandum som åtföljde förslaget att det huvudsakliga syftet med förslaget var att säkerställa de svenska företagens fortsatta tillgång till finansiering. Till följd av krisen på de globala kreditmarknaderna och dess konsekvenser för det svenska finansiella systemet hade tillgången till kapital försvårats i Sverige. Detta hotade att underminera

1 EGT L 189, 3.7.1998, s. 42.

finansieringsmöjligheterna för både små och stora företag, något som skulle kunna få långtgående konsekvenser för hela den svenska ekonomin.

3. Syftet med ändringsförslaget

Syftet med ändringsförslaget är att förlänga förordningens giltighetstid med sex månader, från den 17 augusti 2009 till den 17 februari 2010.

4. Allmänna kommentarer

4.1 På grund av att Finansdepartementets begäran om ett yttrande i februari kom in för sent har ECB ännu inte avgett något yttrande över själv förordningen. ECB har dock avgett ett flertal yttranden på begäran av behöriga myndigheter i olika medlemsstater om nationella åtgärder som vidtagits till följd av den globala finanskrisen, och Finansdepartementet uppmuntras att ta del av relevanta synpunkter i ECB:s yttranden av nyare datum om liknande lagstiftningsinitiativ i andra medlemsstater[2].

4.2 ECB vill också hänvisa till Ekofinrådets riktlinjer till medlemsstaterna som återfinns i slutsatserna från rådets möte den 7 oktober 2008[3], samt *Declaration on a concerted European action plan of the euro area countries* som antogs av statscheferna för euroområdet den 12 oktober 2008 (nedan kallad deklarationen)[4]. ECB understryker särskilt att alla initiativ som behöriga myndigheter i medlemsstaterna vidtar för att återupprätta förtroendet på finansmarknaderna bör samordnas och ha som mål att genomföra de gemensamma riktlinjerna, i nära samarbete med andra medlemsstater och EU:s institutioner[5]. Principerna i deklarationen, samt Ekofinrådets slutsatser, godkändes av Europeiska rådet vid dess möte den 15–16 oktober 2008[6]. Sådana åtgärder som behöriga nationella myndigheter vidtagit avseende finansinstitut med anledning av den aktuella globala finanskrisen har varit föremål för ytterligare samordning på EU-nivå[7]. Rent allmänt noterar ECB i detta

---

2 Alla dessa ECB-yttranden finns på ECB:s webbplats www.ecb.europa.eu.

3 Se *Immediate Responses to Financial Turmoil*, Ekofinrådets slutsatser av den 7 oktober 2008 som finns på det f.d. franska ordförandeskapets webbplats www.ue2008.fr. Ekofinrådet rekommenderar att i) interventioner bör ske i god tid och stöd bör i princip bara ges under en begränsad tid, ii) skattebetalarens intressen bör tillvaratas, iii) de aktuella aktieägarna bör stå för konsekvenserna av interventionen, iv) regeringen bör ha möjlighet att företa en ändring av företagsledningen, v) företagsledningen bör inte få behålla orättmätiga förmåner, vi) regeringarna bör bl.a. kunna påverka den ersättning som utgår, vii) konkurrenters berättigade intressen bör skyddas, särskilt med hjälp av reglerna om statligt stöd samt viii) negativa konsekvenser bör undvikas.

4 Deklarationen finns på det f.d. franska ordförandeskapets webbplats www.ue2008.fr (ej på svenska). Medlemsstaterna kom överens om att i) säkerställa rimlig likviditet för finansinstituten, ii) underlätta bankers finansiering, iii) ställa ytterligare kapital till finansinstituten förfogande så att finansieringen av ekonomin kan säkerställas även fortsättningsvis, iv) nödlidande banker får rekapitaliseras, (v) säkerställa tillräcklig flexibilitet vid genomförandet av redovisningsreglerna, samt vi) förbättra samarbetet mellan europeiska länder.

5 Se yttrande CON/2009/12.

6 Se punkt 3 i ordförandeskapets slutsatser, Europeiska rådets möte i Bryssel den 15-16 oktober 2008.

7 Meddelande från kommissionen – Tillämpning av reglerna om statligt stöd på åtgärder till förmån för finansinstitut med anledning av den globala finanskrisen (EUT C 270, 25.10.2008, s. 8). Meddelande från kommissionen – Rekapitalisering av finansinstitut under den rådande finanskrisen: begränsning av stödet till minsta möjliga och garantier mot otillbörlig snedvridning av konkurrensen (EUT C 10, 15.1.2009, s. 2). ECB-rådets rekommendationer avseende statliga garantier för

sammanhang, i linje med tidigare yttranden[8], att det är mycket viktigt att man har klara och tydliga regler där man definierar de villkor under vilka finansinstitut kan få hjälp och samtidigt anger de regler som myndigheterna ska följa när de beslutar huruvida stödåtgärder ska vidtas.

4.3 ECB noterar också att rekapitaliseringsåtgärder i medlemsstaterna bör ha som mål att stärka fundamentalt sunda finansinstitut så att banksystemets funktion och stabilitet kan förbättras samt finansieringen av hela ekonomin kan säkerställas. Särskilt viktigt är det att vara konsekvent när man definierar villkoren för rekapitaliseringar och prissättningen av de instrument som är avsedda att ge finansinstituten grupp ett-tillgångar. ECB understryker vikten av att tillämpa en korrekt prissättning vid rekapitaliseringar så att det finansiella systemets stabilitet kan stärkas och förhållandena på marknaderna kan normaliseras, samtidigt som man upprätthåller likvärdiga konkurrensförhållanden samt underlättar finansieringen av ekonomin.

4.4 Mot denna bakgrund utfärdade ECB-rådet rekommendationer avseende prissättningen av rekapitaliseringar den 20 november 2008. ECB understryker att prissättningen av stöd bör vara riskbaserad och marknadsorienterad, samt bestämmas utifrån kostnaden för en motsvarande garanti på marknadsmässiga grunder där hänsyn tas till den specifika risken av både det instrument som väljs för rekapitaliseringen samt det berörda institutet. Specifika kännetecken på de instrument som används för kapitaltillskott (t.ex. preferensaktier) bör väljas med omsorg så att de, samtidigt som de innehåller incitament till att det statliga stödet till bankerna blir så kortvarigt som möjligt, inte leder till orimligt ökande kapitalkostnader. I linje med deklarationen understryker ECB även att en harmonisering av det datum då de olika nationella stödåtgärderna inom EU löper ut är mycket viktig, särskilt inom euroområdet, och att detsamma gäller för statliga kapitaltillskott till finansinstitut. Slutligen noterar ECB även att deklarationen tydligt understryker att nationella stödåtgärder bör vara tidsbegränsade, även om de får förlängas eller förnyas. ECB rekommenderar därför att entydiga bestämmelser om åtgärdernas giltighetstid inkluderas när stabiliserande stödåtgärder antas[9].

5. Specifika kommentarer

ECB noterar att Europeiska kommissionen i ett beslut daterat den 10 februari 2009 i enlighet med reglerna för statligt stöd i EG-fördraget godkände den svenska stödordningen[10]. Stödåtgärderna befanns överensstämma med kommissionens riktlinjer för åtgärder till stöd för banker under finanskrisen eftersom är tidsbegränsade och kräver en betydande andel privata investeringar utöver det statliga ingripandet. Kommissionen drog därför slutsatsen att ordningen är ett lämpligt sätt att åtgärda en allvarlig störning i den svenska ekonomin och därför är förenlig med artikel 87.3 b i EG-fördraget.

---

bankers skulder och ECB-rådets rekommendationer avseende prissättningen av rekapitaliseringar. De två sistnämnda dokumenten finns på ECB:s webbplats www.ecb.europa.eu.

8 Se punkt 3.1.2 i yttrande CON/2009/18.

9 Se punkt 3.3 i ECB:s yttrande CON/2008/76 och punkt 2.3 i ECB:s yttrande CON/2009/6.

10 Ärende nr N 69/2009. Beslutet finns på EU-kommissionens webbplats http://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/.

Detta yttrande kommer att offentliggöras på ECB:s webbplats.

Utfärdat i Frankfurt am Main den 14 juli 2009.

[Namnteckning]

Jean-Claude TRICHET

ECB:s ordförande